

A4 Rättssäkerhet

Uppgiftsformulering

Oavsett hur hemska och grova brott man misstänks för, har man alltid rätt till en försvarsadvokat.

Förklara varför personer som är misstänkta för ett grövre brott alltid får hjälp av en försvarsadvokat.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet; delkunskapskrav 1

Eleven har **grundläggande/goda/mycket goda** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **enkla/förhållandevis komplexa/komplexa** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp och modeller på ett **i huvudsak/relativt väl/väl** fungerande sätt.

Bedömningsaspekter

Progressionen i uppgiften består av:

- i vilken utsträckning svaret innehåller relevanta samband
- med vilken komplexitet sambanden beskrivs
- med vilken precision relevanta begrepp används i svaret

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst ett relevant samband mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.• Sambandet som beskrivs är enkelt och i ett led.• Begrepp förekommer i begränsad omfattning och används med låg precision.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst ett relevant samband i flera led mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat eller Svaret innehåller minst två relevanta samband i ett led mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.• Begrepp förekommer och används oftast med precision.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller minst två relevanta samband mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.• Minst två av sambanden som beskrivs är i flera led.• Begrepp förekommer och används med precision.

Exempel på relevanta samband

Försvarsadvokat tilldelas för att:

- rättvisare påföljd ska utdömas
- minimera risken att personer blir oskyldigt dömda
- den tilltalade ska ha någon som stöttar och hjälper
- om landet är en demokrati och erkänner de mänskliga rättigheterna är det en rättighet eftersom alla människor är lika mycket värda
- den/de som är åtalade har rätt till en rättvis rättegång

Vanliga orsaker till att svar inte når nivå E

- Svaret innehåller inga relevanta samband mellan rättssäkerhet och individens rätt till försvarsadvokat.

Belägg för nivå E

- Svaret innehåller **minst ett** relevant samband mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.
- Sambandet som beskrivs är enkelt och i ett led.
- Begrepp förekommer i begränsad omfattning och används med låg precision.

Exempel på svar

Även om en person tex mördat en annan människa så får de rätt till en försvarsadvokat. För att alla människor i dagen samhälle har samma rättigheter. Försvarsadvokaten hjälper då dem som tex har mördat någon att få ett rättvist straff enligt lagarna.

Kommentar

Svaret innehåller ett relevant samband mellan rättssäkerheten och individens rätt till en försvarsadvokat, och att alla människor har rätten att få samma hjälp. Påföljden blir rättvisare om den tilltalade har en advokat; ”Försvarsadvokaten hjälper då dem som tex har mördat någon att få ett rättvist straff enligt lagarna”.

Sambandet är enkelt och i ett led.

Begrepp förekommer, ex *försvarsadvokat, rättigheter*, de används med precision.

Belägg för nivå C

- Svaret innehåller **minst ett** relevant samband i flera led mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat
eller
Svaret innehåller **minst två** relevanta samband i ett led mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.
- Begrepp förekommer och används oftast med precision.

Exempel på svar

I Sverige så har man rätt till en försvarsadvokat. De kan inte med hjälp av en försvarsadvokat slippa ett straff men advokaten kan vara där och se till att domen blir rättvis och att personen inte får ett värre straff än vad han förtjänar. Alla människor har lika mycket rättigheter i svergie så det spelar ingen roll om hur pass små brott eller grova brodd du har gjort utan de har fortfarande rätt till en advokat. Det spelar ingen roll om vad du gjort utan du har fortfarande rätt till att få det straffet du förtjänar, alltså varken mindre eller större straff. En försvarsadvokat hjälper till med detta. Försvarsadvokaten ser till att du får ett så rättvist straff som möjligt.

Kommentar

Svaret innehåller två relevanta samband, rättssäkerheten och individens rätt till en försvarsadvokat. Sambanden är, ”se till att domen blir rättvis och att personen inte får ett värre straff än vad han förtjänar” och ”Alla människor har lika mycket rättigheter i svergie så det spelar ingen roll om hur pass små brott eller grova brott du har gjort utan de har fortfarande rätt till en advokat.” Det första sambandet som berör rättvisa är en sambandsbeskrivning i ett led. Det andra sambandet som handlar om lika rättigheter beskrivs i flera led. Begrepp förekommer ex. *försvarsadvokat, rättigheter*, de används med precision.

Belägg för nivå A

- Svaret innehåller **minst två** relevanta samband mellan rättssäkerhet och individens rätt att få en försvarsadvokat.
- Minst två av sambanden som beskrivs är i flera led.
- Begrepp förekommer och används med precision.

Exempel på svar

Även om en person begått de värsta tänkbara brottet är det ändå en mänsklig rättighet att få försvara sig. Jag tycker inte man ska kunna bli dömd utan att få säga sitt ord. Om det skulle vara så att personen som är åtalad faktiskt är oskyldig skulle det vara fruktansvärt om den personen fick ett straff. Det skulle vara jättesvårt att bevisa att man var oskyldig om det inte fanns försvarsadvokat och man bara fick höra saker som pekade på personen som skyldig. Det är bra att alla brottslingar får en försvarsadvokat, inte bara de som har mycket pengar. Alla som blir åtalade ska ha samma rättigheter. En advokat är till för att försvara och bevisa att den åtalade inte är skyldig och det finns ingen chans att man klara det utan en. Genom en försvarsadvokat ska den åtalade visa sin sida av saken och alla har rätt till att förvara sig mot anklagelser.

Kommentar

Svaret beskriver tre relevanta samband mellan rättssäkerheten och individens rätt till en försvarsadvokat. Det är en mänsklig rättighet att få försvara sig ”Även om en person begått de värsta tänkbara brottet är det ändå en mänsklig rättighet att få försvara sig. Jag tycker inte man ska kunna bli dömd utan att få säga sitt ord”. Det är svårt att försvara sig utan en försvarsadvokat ”Om det skulle vara så att personen som är åtalad faktiskt är oskyldig skulle det vara fruktansvärt om den personen fick ett straff. Det skulle vara jättesvårt att bevisa att man var oskyldig om det inte fanns försvarsadvokat och man bara fick höra saker som pekade på personen som skyldig.”. Det ska inte bero på hur mycket pengar man har om man har tillgång till en försvarsadvokat eller inte ”Det är bra att alla brottslingar får en försvarsadvokat, inte bara de som har mycket pengar. Alla som blir åtalade ska ha samma rättigheter.”.

Sambanden som beskrivs är alla i fler led än ett.

Begrepp förekommer ex. *mänsklig rättighet, oskyldig, åtalad*, de används med precision.